

Фактори успішного вивчення англійської мови студентами немовних спеціальностей у закладах вищої технічної освіти

О. А. Мельник, І. І. Озарко

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, Україна
Corresponding author. E-mail: olpal770@gmail.com

Paper received 27.11.19; Accepted for publication 10.12.19.

<https://doi.org/10.31174/SEND-HS2019-213VII35-09>

Анотація. Як показує сучасна практика, у студентів, що вступили до ЗВТО, спостерігається нижчий рівень володіння англійською мовою та нижчий рівень мотивації, ніж у тих, хто навчається на «мовних» спеціальностях. Беручи до уваги важливість володіння англійською мовою в сучасному світі, проаналізувавши основні причини ситуації, що склалася в освітньому просторі України на всіх рівнях навчання, було визначено основні внутрішні та зовнішні мотиваційні фактори, що сприяють ефективному вивченню англійської мови студентами технічних спеціальностей та запропоновано шляхи покращення їх рівня знань.

Ключові слова: фактори успішності, внутрішня мотивація, кваліфікація педагога, методичні прийоми, зовнішні чинники.

Вступ. Останнім часом у численних міжнародних дослідженнях рівня володіння англійською українці регулярно опиняються серед найгірших знавців цієї мови в Європі. На даний момент рівень володіння англійською мовою в Україні оцінюється в діапазоні від «помірного» до «низького». Згідно з результатами щорічного дослідження міжнародної освітньої компанії EF Education First у публічному рейтингу рівня володіння англійською мовою в різних країнах 2018 Україна опинилася на 43-му місці з 88-ми країн. Лише 18 % українців володіють англійською мовою на рівні intermediate. Наша країна потрапила до 3-ї категорії із "помірним" рівнем володіння англійською мовою та зайняла передостаннє місце в ній [4].

В сучасних умовах володіння англійською мовою є критично важливою навичкою при влаштуванні на роботу, для співпраці з іноземними партнерами, для написання подачі заявок на міжнародні конкурси для отримання грошової підтримки тощо. Тому вивчення іноземних мов є запорукою успіху кожної освіченої людини. Згідно рішення МОН кожний абітурієнт, який вступає до закладу вищої освіти на рівень бакалавра має володіти англійською мовою на рівні B1, а для вступу в магістратуру потрібно скласти Єдиний вступний іспит за технологією ЗНО рівня B2. Діти починають вивчення мови вже у першому класі, роками щось читають, перекладають, роблять вправи на уроках. Теоретично на момент закінчення школи кожний з них мав би вміти вільно спілкуватися англійською мовою та бути готовим до здачі ЗНО рівня B1, а на момент вступу в магістратуру – рівня B2. Та в реальності ми бачимо, що переважна більшість студентів першого курсу оцінюють свій рівень володіння англійською мовою нижче середнього. Частина з них бояться спілкуватися, а є й такі, в яких абсолютно відсутня мотивація, зацікавленість і розуміння важливості вивчення англійської мови для свого подальшого особистого та професійного життя. Особливо така ситуація стосується студентів нелінгвістичних спеціальностей. Ще до вступу до НЗВО в них спостерігається нижчий рівень володіння англійською мовою та нижчий рівень мотивації, ніж у тих, хто навчається на «мовних» спеціальностях.

Враховуючи таку ситуацію, можна стверджувати, що ефективність вивчення англійської мови в середній школі та навчальних закладах вищої освіти на даний

час є недостатньою. Причиною цього може бути як відсутність мотивації, так і неправильний підхід до організації навчального процесу при навчанні іноземним мовам. Тому постає проблема визначення факторів, за яких вивчення англійської мови стало би цікавим і актуальним та сприяло би покращенню рівня володіння нею особливо студентами, які навчаються в вищих технічних закладах освіти.

Короткий огляд публікацій за темою. Проблема мотивації навчання є однією з центральних у педагогічній психології, оскільки і сам процес засвоєння знань, і його результат значною мірою залежать від особистої зацікавленості тих, хто навчається. Аналіз психологічних і педагогічних наукових джерел засвідчує, що проблеми формування навчальної мотивації розглядали у своїх працях як вітчизняні, так і зарубіжні дослідники.

Формування мотивів до вивчення іноземної мови у різних контекстах у сучасній українській педагогічній науці активно досліджували О. Скалозуб, Т. Коршук, Т. Старовойт, Т. Григоренко, Т. Алексеєнко, І. Зимня, Є. Ільїн, Г. Костюк, М. Тадеєва, Л. Яременко та інші.

Проблема мотивації до навчання в цілому й вивчення іноземних мов, зокрема, привертає сьогодні увагу багатьох дослідників зарубіжного простору, що знайшло відображення у працях, З. Дьорнея (Z. Dörnyei), М. Штеґу (M. Stegu), Ф. Гріна (F. Grin) та інших.

Мета. Метою дослідження є пошук причин неефективності викладання англійської мови в ЗВТО; визначення мотиваційних факторів та зовнішніх факторів організації навчального процесу, які сприяють успішності вивчення англійської мови студентами технічних спеціальностей.

Матеріали та методи. Визначальним фактором у формуванні сучасного висококваліфікованого фахівця є належне володіння не лише рідною, але й іноземною, переважно англійською, мовою. Це можливість не лише отримувати інформацію з оригінальних джерел, але й вільно використовувати комунікацію на професійному рівні в майбутньому. Відповідно до загальноєвропейських стандартів вступники до НЗВО мають володіти англійською мовою на рівні A2-B1. А навчальний заклад вищої освіти зобов'язаний забезпечити своїм випускникам підвищення рівня володіння іноземною мовою до B2-A1. На жаль, на даний час значна кількість вступників не мають передбаченого для них

програмою рівня B1, тому для НЗВО є нереальним за короткий термін сформувати необхідні компетенції в усіх видах мовленнєвої діяльності. Тому дуже часто вивчення англійської мови у НЗВО супроводжується постійними проблемами і не дає бажаного результату.

Для того щоби покращити реальну ситуацію щодо рівня знань з іноземної мови, потрібно спочатку чітко ідентифікувати причини виникнення даної проблеми. А це в свою чергу дасть можливість виявити дієві шляхи її вирішення. Після аналізу ситуації, що склалася в системі освіти щодо ефективності вивчення англійської мови, стало зрозуміло, що результати навчання безпосередньо залежать від трьох основних факторів: мотивації студентів до вивчення мови та їх попереднього досвіду; особистості викладача та його педагогічного сценарію занять; ставлення та підходу НЗВО до організації навчального процесу та до якості викладання англійської мови.

Контингент сьогоднішніх студентів формується із вчорашніх учнів шкіл, які вже мають свій досвід вивчення іноземних мов, позитивний чи негативний, свою мотивацію чи невмотивованість. Цей досвід в свою чергу впливає на подальше бажання чи небажання покращити свій рівень володіння англійською мовою та накладається на стиль та методи навчання в НЗВО. Тому потрібно знати мотивацію тих, хто приходить до університету, і враховувати їх рівень мовної підготовки. Як правило рівень знань з іноземних мов залежить від типу закладу освіти. Особи, які навчалися в спеціалізованих школах, гімназіях, ліцеях, відвідували курси чи займалися іноземною мовою додатково на індивідуальних заняттях, будуть мати кращі компетенції, ніж учні закладів загальної середньої освіти.

Дослідження показує, що біля 95 % респондентів розуміють вагоме значення іноземних мов у суспільстві та планують продовжувати вивчення іноземних мов після здобуття повної загальної середньої освіти. Лише 0,1% учасників дослідження стверджують, що взагалі не потрібно вивчати іноземні мови [1]. Очікується, що після вступу мотивація буде лише посилюватись. Але, як показує практика, в університетах викладачі знову повинні вирішувати психологічні проблеми значної частини студентів, пов'язані із небажанням вивчати іноземну мову. Окрім того, ситуація з дітьми із сільської місцевості, які найчастіше вступають на технічні спеціальності виглядає не зовсім оптимістично. До психологічних чинників, які послаблюють мотивацію до вивчення іноземних мов в НЗВО, додаються нижче зазначені фактори:

- Студент не прагне отримувати знання, оскільки не відчуває нагальної потреби їх використовувати. Часто студенти першого-третього курсу не розуміють, для чого їм потрібна англійська мова за професійним спілкуванням.
- Студент вважає, що він не здатний брати активну участь на заняттях з іноземної мови за професійним спілкуванням, боїться включатися в спілкування через низький рівень знань, занижену самооцінку та можливі помилки.
- Студент не хоче працювати самостійно, виконувати домашню роботу, не розуміє, що кредитно-модульна система університету передбачає велику

кількість годин, що виділяється на самостійне опрацювання матеріалу.

- Студент вважає, що відвідування пар – це марна трата часу, він зможе швидко і самостійно надолужити пропущений матеріал.
- Студент не сприймає особистість викладача та методи його роботи, що знижує продуктивність і ефективність занять.
- Студент не бажає навчатись, бо вважає, що на занятті розглядаються неактуальні питання, читаються банальні тексти, використовуються застарілі методи навчання та підручники, відсутнє якісне технічне обладнання.

Вищезазначені проблеми є взаємопов'язані та їх рішення вимагає комплексного підходу. Після визначення причин втрати мотивації варто зосередитись на тому, що є реальним на шляху подолання цієї проблеми. Щоби посилити мотивацію студентів потрібно:

1. викладачам кафедри англійської мови співпрацювати з випусковими кафедрами, розробляти рольові ігри та кейси, залучати студентів до участі у дискусіях на англійськомовних інженерних сайтах, щоби показати актуальність використання англійської мови для особистих та професійних цілей;
2. викладачам кафедри англійської мови підтримувати студентів з заниженою самооцінкою та недостатнім рівнем знань у процесі навчання, допомогти повірити у свої сили;
3. викладачам кафедри англійської мови правильно і змістовно організувати самостійну роботу студентів, залучаючи дистанційні технології, Інтернет-ресурси тощо;
4. викладачам кафедри англійської мови пояснювати, що англійську мову доцільніше вивчати регулярно під час занять, а надумана самоефективність створює лише видимість роботи;
5. викладачам кафедри англійської мови знайти шляхи взаємодії із студентом, спробувати різноманітні підходи співпраці із студентом, використовуючи сучасні методи навчання, досвід вітчизняних і зарубіжних колег, професійно розвиватися, навчитись отримувати задоволення від роботи, відчувати свою відповідальність за молодих спеціалістів;
6. керівництву університету долучатись до створення належної матеріально-технічної бази для проведення занять та сприяти професійному розвитку викладачів.

Справжній педагог повинен активно працювати над тим, щоби підвищення зацікавленості студента, мотивувати його на активну і продуктивну роботу. Однак потрібно розуміти, що не можна повністю побороти невмотивованість студентів та їхнє небажання вчитися. Є фактори, на які викладачу важко, або нереально вплинути. Завжди в кожній групі потрібно очікувати принаймні 0,1 %, яким англійська мова буде непотрібною.

Окрім мотиваційного компоненту та особистих якостей викладача велику роль у ефективному навчанні відіграє педагогічний сценарій занять, розроблений на належному рівні. На результати вивчення іноземних мов у школі впливають такі показники: зрозуміле пояснення навчального матеріалу вчителем, практичні вправи на уроці, об'єктивне оцінювання вчителем.

Найбільше задоволені рівнем володіння мовою учні, які навчаються в спеціалізованих закладах освіти, а найменше – учні в закладах загальної середньої освіти.

Основними факторами, які впливають на ставлення школярів до вивчення іноземної мови під час уроку, є: професіоналізм педагогів; методичне забезпечення; методика викладання. Отже, висока кваліфікація педагога – один із найважливіших чинників, що визначають ставлення старшокласників до вивчення іноземних мов. В результаті опитування учнів старших класів Київських шкіл вдалося скласти професійну характеристику ідеального вчителя іноземної мови: має високий рівень професійної підготовки; розвиває мовленнєві здібності; пов'язує навчання з повсякденним життям; використовує інтерактивні методи [1].

Ще одним фактором, що впливає на оцінку учнями викладання іноземних мов у школі, є навчальні підручники. Серед дітей, яким подобається підручник з іноземної мови, зафіксовано найбільше задоволених викладанням іноземних мов у школах.

Обсяг та складність домашніх завдань – ще один важливий показник. Позитивно оцінюють викладання іноземних мов лише ті учні, що мають достатній обсяг домашнього завдання середнього рівня складності. Старшокласники самі визнають, що найбільше проблем у них викликає граматику, говоріння, аудіювання та написання творів. Тому закономірним є їх бажання збільшити кількість годин на вивчення іноземної мови та приділяти більше уваги розвитку навичок говоріння.

Таким чином, шляхами покращення викладання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти є:

- використання інтерактивних методів навчання;
- збільшення частки практичних завдань та вправ на говоріння;
- залучення носіїв мови до викладання;
- заміна підручників на більш сучасні.

З аналогічними проблемами і бажаннями студентів, колишніх школярів, стикаються і викладачі іноземних мов в навчальних закладах вищої освіти. Студент, якому не подобається рівень професійної підготовки викладача, матеріально-технічне забезпечення, підручники, стиль і методи проведення занять, який відчуває одноманітність і рутину виконуваних вправ, поступово втрачає мотивацію і починає чинити опір навчанню.

Для підвищення мотивації вивчення англійської мови в університеті, для стимулювання більш активної роботи студентів на парах, викладачеві слід постійно вдосконалювати методичні прийоми:

1. оновлювати навчальну програму з англійської мови;
2. доступно подавати новий матеріал;
3. робити підв'язку тем і проблемних питань до життєвих ситуацій, враховуючи інтереси студентів;
4. підбирати аутентичні тексти для читання, враховуючи специфіку майбутньої професійної діяльності студентів та роблячи акцент на вивченні професійно-спрямованої лексики;
5. для розвитку навичок аудіювання вибирати не лише інформацію професійно-орієнтованого характеру, але й науково-популярні фільми з подальшим обговоренням;

6. для розвитку навичок усного мовлення обирати форму бесіди, що являє собою діалогічне мовлення з додаванням різного типу монологів;

7. для консолідації граматичного матеріалу надавати перевагу таблицям, робити акцент на вправах, які передбачають пошук помилок, або на вправах з пропусками;

8. залучати студентів до групової та творчої роботи;

9. використовувати інтерактивні методи навчання, інформаційні технології (комп'ютерне тестування, мультимедійні презентації), Інтернет-ресурси, надаючи студенту можливість продемонструвати свої знання та вміння за допомогою ІТ;

10. розвивати навички самостійної роботи, даючи чіткі інструкції щодо виконання завдання та здійснюючи постійний об'єктивний контроль;

11. уникати перевантаження студентів завданнями високого рівня складності;

12. враховувати індивідуальні особливості студентів, надаючи їм більшої автономії щодо вибору власного темпу навчання.

Важливим є також усвідомлення того, що продуктивність та ефективність навчання покращаться від використання індивідуального підходу до студентів. Не можливо всіх однаково мотивувати, зацікавити, змусити виконувати однаково важкі завдання. Всі студенти різні і вони по-різному сприймають процес навчання. Головне завдання викладача – створити належні креативні та гідні умови для навчання, використовуючи всі наявні підручні засоби.

Безумовно, від викладача в процесі навчання іноземній мові залежить дуже багато. Можна знайти автентичні ресурси та тексти, створити та підготувати нові навчально-методичні матеріали та посібники, розробити ідеальні плани занять зусиллями одного викладача. Але навіть об'єднаними зусиллями педагогів неможливо закупити нове аудіо-, відео- та комп'ютерне обладнання для аудіювання та перегляду англійських записів, текстів, відео, комп'ютерні програми для навчання, тестування, інтерактивні дошки для пояснення нового матеріалу, сучасну літературу, зробити підписку на професійні видання, облаштувати лінгвафонний кабінет, розробити якісний он-лайн курс тощо.

Зкладам вищої освіти, які дбають про свою репутацію, про майбутнє своїх випускників, завжди було важливо, щоби вони володіли англійською мовою на належному рівні. В умовах реформування освіти університетам та інститутам надали автономію, а відповідно і дозвіл самостійно встановлювати перелік обов'язкових дисциплін гуманітарного блоку. Більшість технічних закладів скористалися цим правом і скоротили вивчення непрофільних дисциплін, в тому числі і іноземної мови, на користь основних, що читаються випусковими кафедрами. Такий підхід поставив під загрозу якість вищої освіти, оскільки ігнорування вивчення англійської мови призводить до зникнення університету з освітнього поля, оскільки іноземна мова – це не лише навчальний предмет. Це навчальна дисципліна, яка має великий освітній, розвиваючий та культурний потенціал. Вона формує загальну культуру особистості, а також дає можливість майбутньому спеціалісту оволодіти сферою знань, пов'язаних з його

майбутньою професійною діяльністю. Тому університети, більш відповідальні за підготовку висококваліфікованих фахівців, навпаки, збільшили обсяг та тривалість вивчення студентами іноземних мов, розробили концепцію викладання іноземної мови, уніфікували назви необхідних курсів та наповнили їх відповідним змістом.

Специфіка іншомовної підготовки в більшості технічних закладів вищої освіти полягає в тому, що вивчення іноземної мови відбувається в умовах високої наповненості груп з обмеженою кількістю аудиторних занять, з неузгодженими назвами курсів, які часом завершуються без жодної форми контролю. Це все призводить до того, що вивчення іноземної мови в таких закладах є неефективним, а рівень володіння мовою більшості студентів не відповідає рівню професійного спілкування.

Проаналізувавши різні причини, які негативно впливають на процес оволодіння іноземною мовою студентів «немовних» спеціальностей, поряд з незацікавленістю та індивідуальними особливостями самих студентів, непрофесійністю викладацького складу слід окреслити і ряд зовнішніх чинників, які безпосередньо залежать від якості шкільної освіти та керівництва університетів:

- різний рівень іншомовної підготовки абітурієнтів;
- неможливість відбору студентів на технічні спеціальності лише з відповідними знаннями іноземної мови;
- відсутній механізм надолуження знань студентами-першокурсниками, які мають низький рівень підготовки;
- відсутність уніфікованої національної типової робочої програми з іноземних мов на «немовних» спеціальностях;
- обмежена кількість аудиторних занять, що виділяється на вивчення іноземної мови (переважно 2 години на тиждень);
- збільшений темп засвоєння, об'єм та рівень складності матеріалу порівняно із шкільною програмою;
- один курс іноземної мови передбачає формування різних компетенцій, починаючи від базових граматичних навичок, навичок ділового спілкування, завершуючи вивченням професійно-спрямованої літератури та підготовкою до ЗНО за обмежений термін;
- переважання індивідуальної та самостійної роботи, до якої більшість студентів не готова, та відсутність систематичного контролю за самостійною роботою;
- короткий термін обов'язкового вивчення іноземних мов (1-2 роки для багатьох спеціальностей);
- висока наповнюваність академічних груп (20-30 студентів);
- відсутній механізм підготовки студентів до задачі ЗНО для вступу до магістратури;
- недостатня забезпеченість студентів підручниками та навчальними посібниками для кожної окремої спеціальності, необхідність регулярно робити ксерокопії матеріалу або працювати із електронною копією на смартфонах;

- відсутність фінансування для облаштування навчальної лабораторії, лінгафонного кабінету, закупівлі комп'ютерного обладнання та комп'ютерних навчальних програм, інтерактивних дощок тощо;
- завантаженість іншими навчальними дисциплінами;
- хибний стереотип іноземної мови, як другорядної та неважливої для студентів технічних спеціальностей, який підтримується керівництвом університету;
- відсутнє мотивування студентів, які володіють належним рівнем іноземної мови, та викладачів іноземної мови, які готують студентів на належному рівні, з боку керівництва університету.

На сьогоднішній день стає все більше і більше зрозумілим, що без вільного володіння мовою міжнародного спілкування громадянами Україна не зможе повноцінно увійти до світового освітнього та наукового простору. Також цілком очевидно, що наукове майбутнє нашої країни залежить від конкурентоспроможності та успішності випускників технічних закладів вищої освіти, оскільки саме вони є рушійною силою розвитку науки та впровадження нових технологій. Тому надзвичайно важливим є забезпечити їм вільне володіння іноземною мовою, насамперед англійською, хоча би на рівні В2. Для досягнення цієї мети доцільним є вжити наступні заходи:

1. Врховувати сертифікат ЗНО або сертифікат рівня В1 при вступі до навчального закладу вищої освіти. Це сприятиме тому, щоби вступники ще до вступу подбали про те, щоби покращити свій рівень підготовки.
2. Розробити тривалі та інтенсивні курси з видачею сертифікату та з розподілом за рівнями для студентів, яким не вдалося опанувати програму середньої школи, або тих, хто додатково бажає покращити рівень своїх знань.
3. Розробити універсальну робочу програму з англійської мови для підготовки студентів технічних спеціальностей та наповнити навчальні курси відповідним змістом: «Іноземна мова» (базовий курс), «Ділова іноземна мова» (для розвитку навичок ділового спілкування, написання ділових листів, резюме, підготовка до співбесіди при працевлаштуванні, підготовка до конкурентоспроможності на ринку праці), «Іноземна мова за професійним спілкуванням» (розвиток навичок професійного спілкування), «Основи наукових комунікацій іноземною мовою» (підготовка до захисту дипломних робіт, написання анотацій тез, презентація наукових досліджень).
4. Збільшити кількість аудиторних занять, що відводиться на вивчення англійської мови. Двох годин на тиждень протягом 1 року недостатньо для того, щоби розвинути всі необхідні компетенції для випускника. Для вільного спілкування англійською мовою потрібно 6 годин на першому курсі, а на 2-4 курсах буде достатнім 4 години. Тільки такий підхід дозволить студентам опанувати мову на рівні незалежного користувача В2.
5. Здійснювати поділ груп з високою наповненістю (20-30 студентів), яка перешкоджає якісній іншомовній підготовці. Оптимальна кількість студентів для

успішного вивчення іноземної мови становить не більше 13 чоловік.

6. Розробити механізм підготовки студентів для задачі ЗНО для вступу до магістратури у вигляді додаткового курсу.

7. Запровадити державний екзамен з іноземної мови для студентів «немовних» спеціальностей по закінченню курсу підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра. Це підвищить мотивацію студентів, їх майбутню конкурентоспроможність на професійному ринку та покращить репутацію університету.

8. Розробити механізм мотивації студентів до вивчення іноземної мови та викладачів іноземної мови до якісної підготовки студентів. Викладач на голому ентузіазмі, без мотивації, який отримує заробітну платню на мінімальному рівні, маючи окрім проведення пар велику кількість інших обов'язків, фізично не здатний дати якісну освіту переповненим групам за один рік навчання без відповідних технічних засобів навчання та якісних підручників.

9. Розробити механізм якісного підвищення рівня кваліфікації викладача, сприяння обміну досвідом з провідними європейськими університетами за рахунок університетів чи грантової допомоги.

10. Забезпечити відповідну матеріально-технічну базу для якісної іншомовної підготовки майбутніх професіоналів. Використання комп'ютерних технологій значно покращить успішність та мотивацію студентів в процесі вивчення англійської мови.

Результати та їх обговорення. Освітні прогалини в школах та університетах свідчать про відсутність належної системної позиції держави в цьому питанні. Отже, проблема є досить складною, тому вимагає комплексного підходу з боку держави, закладів освіти різного рівня, викладачів іноземної мови, а також безпосередньо школярів та студентів, якісні знання іноземної мови яких які є ключовим елементом і кінцевою метою навчального процесу.

Висновки. Знання англійської мови сьогодні надзвичайно потрібно українцям. Англійська мова – це мова не лише міжнародного спілкування, але й мова науково-технічного прогресу, знання якої сприяє покращенню соціально-економічних стандартів не лише кожної окремої людини, а й нації в цілому. Доведено, чим більше громадян вільно володіють англійською мовою, тим більшу конкурентоспроможність має національна економіка. Тому неефективність викладання іноземної мови сьогодні є великою проблемою не лише закладів освіти, а й країни в цілому.

ЛИТЕРАТУРА

1. Аналітична довідка за результатами моніторингового дослідження: Роль і місце іноземних мов у житті сучасних старшокласників// Е. ресурс. Режим доступу: <https://monitoring.in.ua>
2. Коршук Т. Л. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення вмотивованості студентів// Е. ресурс. Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1145>
3. Скалозуб О.М. Педагогічні умови підвищення мотивації студентів до вивчення англійської мови студентів// Е. ресурс. Режим доступу: http://ea.donntu.org:8080/jspui/bitstream/123456789/19873/1/87_Skalozub.pdf
4. Скільки українців володіють англійською// Е. ресурс. Режим доступу: <https://vgoru.org/index.php/template/pererva-na-kavu/item/44489-skilky-ukraintsiv-volodiiut-anhliiskoii>
5. Старовойт Т.П., Григоренко Т.О. Особливості мотивації до вивчення іноземної мови у студентів «немовних» спеціальностей// Т.П. Старовойт, Т.О. Григоренко// «Молодий вчений». – № 1(28) – Ч. 2. – 2016 р. – С. 150-154.
6. Ten commandments for motivating language learners: results of an empirical study” by Z. Dornyei and K. Csizer, Language Teaching Research, Hodder Arnold 1998.

REFERENCES

1. Analytical reference based on the monitoring data: The importance of foreign languages for modern high school pupils [E-source] Access mode: <https://monitoring.in.ua>
2. Korshuk T. L. Usage of informational and communicational technologies for raising the motivation of students [E-source] Access mode: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1145>
3. Skalozub O. M. Pedagogical conditions motivating students to study foreign languages [E-source] Access mode: http://ea.donntu.org:8080/jspui/bitstream/123456789/19873/1/87_Skalozub.pdf
4. Number of Ukrainians speaking English [E-source] Access mode: <https://vgoru.org/index.php/template/pererva-na-kavu/item/44489-skilky-ukraintsiv-volodiiut-anhliiskoii>
5. Starovoit T. P., Hryhorenko T. O. Special circumstances motivating students who do not major in languages to study foreign languages// Young scientist. – Is 1(28) – P. 2. – 2016. – P. 150-154.

Factors of effective English language learning by students of higher technical education institutions majoring in engineering and technical sciences

O. A. Melnyk, I. I. Ozarko

Abstract. Recent practice has shown that students of higher technical education institutions have worse English language skills and are less motivated than students majoring in languages. Taking into consideration the importance of English language competences in today's world, having analyzed root causes of the situation in the education environment at all levels, there have been defined basic intrinsic and extrinsic motivating factors for increasing efficiency of English language learning by students majoring in engineering and technical sciences and offered the ways of improving their knowledge level.

Keywords: factors for increasing efficiency, intrinsic motivation, teacher's qualification, teaching practices, extrinsic motivators.